25/10/2021

Αλήθειες των Οικουμενικών Συνόδων στη σκλαβωμένη γη

/ Ενορίες

Στον ευλογημένο τόπο της Μικράς Ασίας, τόπο που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του Ελληνισμού, έλαβαν χώρα μεγάλα και ιστορικά γεγονότα, αλλά επίσης μεγάλα, σημαντικά και καίρια εκκλησιαστικά γεγονότα, οι Οικουμενικές Σύνοδοι. Εκδήλωση με θέμα «Αλήθειες των Οικουμενικών Συνόδων στη σκλαβωμένη γη», πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 24 Οκτωβρίου, στο Πνευματικό Κέντρο του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...».

Η συνάντηση διοργανώθηκε σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Επιστημόνων Πειραιώς (Σ.Ε.Π.), και εντάσσεται στη σειρά των διαλέξεων, με τον γενικό τίτλο

«1922-2022 (100 χρόνια δίχως Μικρασία): Ιστορικές αλήθειες και προβληματισμοί στο κατώφλι της επετείου των 100 χρόνων από την κορύφωση της Γενοκτονίας του Μικρασιατικού Ελληνισμού», που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο του φετινού προγράμματος.

Ομιλητής ήταν ο Αρχιμανδρίτης π. Δανιήλ Ψωίνος, Θεολόγος, προϊστάμενος του Καθεδρικού Ιερού Ναού Αγίας Τριάδος Πειραιώς και συντόνισε ο Πρόεδρος του Σ.Ε.Π. κ. Παναγιώτης Χαρατζόπουλος, Φυσικός Msc, MEd.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ:

Όπως είπε προλογίζοντας την παρουσίαση ο κ. Χαρατζόπουλος, αναφερόμενος κανείς στην Μικρασία, την γη της Ιωνίας, πέραν από την ιστορική και εθνική διάσταση του θέματος, ανακαλύπτει και άλλες πτυχές, όπως την εκκλησιαστική. Δεδομένου ότι σε αυτήν την γη, έχουμε τους Καππαδόκες Πατέρες, τους Αγίους, τους Εθνοϊερομάρτυρες, αλλά εκεί πραγματοποιήθηκαν οι μισές από τις Οικουμενικές Συνόδους.

Ακολουθώντας ο π. Δανιήλ, σημείωσε πως η εκκλησιολογική παράμετρος του θέματος, συνδέεται άμεσα με τον ευλογημένο τόπο της Μικράς Ασίας, τόπο που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του Ελληνισμού, που γεννήθηκαν και γιγαντώθηκαν οι τέχνες, ο πολιτισμός, αλλά και οι αλήθειες της πίστεως μας.

Σε αυτόν τον τόπο, έλαβαν χώρα μεγάλα και ιστορικά γεγονότα, μάχες οι οποίες έκριναν και το αποτέλεσμα, έτσι όπως έχει διαμορφωθεί σήμερα. Παλαιότερα όμως, στη περιοχή αυτή, έλαβαν χώρα επίσης μεγάλα, σημαντικά και καίρια εκκλησιαστικά γεγονότα, οι Οικουμενικές Σύνοδοι. Οι συνάξεις δηλαδή της Εκκλησίας, που πραγματοποιούνταν όταν υπήρχε ανάγκη να αποσαφηνίσει και να διατυπώσει την αλήθειά της και να την περιφρουρήσει από τον φόβο και την απειλή άλλων προσμείξεων, που ήθελαν να την αλλοιώσουν και διαστρεβλώσουν.

Η Εκκλησία συγκεντρώθηκε αρκετές φορές. Επισήμως αναγνωρίζει επτά Άγιες και Οικουμενικές Συνόδους. Ως τέτοιες όμως λογίζονται άλλες δύο, η Η’ και η Θ’.

«Όταν οι κίνδυνοι νοθείας και παραχάραξης της αλήθειάς της την απείλησαν, η Εκκλησία συγκεντρώθηκε κι έτσι ως σύναξη, ως κοινότητα, ως Σώμα Χριστού,

τους αντιμετώπισε.

Στις Οικουμενικές Συνόδους, διατύπωσε την αποκεκαλυμμένη αλήθεια. Και ξεχώρισε το ψεύδος, που το ονόμασε αίρεση από την αλήθεια, την οποία περιχαράκωσε και προστάτευσε και διατύπωσε το δόγμα της.»

Σε κάθε Οικουμενική Σύνοδο εντοπίζουμε κάποια βασικά στοιχεία. Κάποιος την συγκαλούσε, όπως επί παραδείγματι ο αυτοκράτορας, συμμετείχαν κατά κύριο λόγο οι Επίσκοποι, που όταν αδυνατούσαν αντιπροσωπεύονταν από άλλους κληρικούς όλων των βαθμών ή και λαϊκούς.

Άλλο στοιχείο που εντοπίζουμε σε μια Οικουμενική Σύνοδο, είναι η καθολικότητα της, ότι δηλαδή γινόταν αμέσως αποδεκτή απ’ όλη την Εκκλησία. Και βεβαίως διατύπωνε την αλήθεια που σώζει και ξεκαθάριζε ποιο είναι το ψέμα, η αίρεση.

Κάθε Οικουμενική Σύνοδος εκδίδει όρους και κανόνες. Οι όροι είναι εκείνες οι προτάσεις που έχουν σχέση με την πίστη μας και μένουν ως έχουν, ενώ οι κανόνες είναι προτάσεις που έχουν να κάνουν με την ζωή της Εκκλησίας και ενδέχεται να τροποποιηθούν, ανάλογα με τις καταστάσεις.

Στη συνέχεια ο π. Δανιήλ αναφέρθηκε πιο συγκεκριμένα στις Οικουμενικές Συνόδους που έλαβαν χώρα στην Μικρά Ασία, και ήταν η Α’, Γ’, Δ’ και Ζ’.

Η Α’ Αγία Οικουμενική Σύνοδος, διήρκεσε μόλις δύο μήνες και πραγματοποιήθηκε στη Νίκαια της Βιθυνίας. Συγκλήθηκε από τον Μ. Κωνσταντίνο το 325 μ.Χ. και έλαβαν μέρος 318 άγιοι και θεοφόροι Πατέρες. Εξέδωσε 20 κανόνες και διατύπωσε τα επτά πρώτα άρθρα του Συμβόλου της Πίστεως.

Ο λόγος που οδήγησε στην σύγκληση της Συνόδου, ήταν ένα πρόσωπο και η διδασκαλία του, ο Άρειος. Κληρικός της Εκκλησίας, που από υπέρμετρο εγωισμό έφτασε στο σημείο να κηρύττει διεστραμμένα, λέγοντας ότι ο Ιησούς Χριστός δεν είναι Θεός, αλλά κτίσμα του Θεού.

Η Σύνοδος καταδίκασε αυτήν την διδασκαλία και διακήρυξε την ομοουσιότητα του Υιού με τον Πατέρα. Επίσης διευθέτησε το ζήτημα εορτασμού του Πάσχα.

Η επόμενη Σύνοδος που πραγματοποιήθηκε στην Μ. Ασία, ήταν η Γ’ που συνεκλήθη στην Έφεσο το 431 μ.Χ. Την συγκάλεσε ο αυτοκράτορας Θεοδόσιος Β’. Συμμετείχαν 200 άγιοι και θεοφόροι Πατέρες της Εκκλησίας και προήδρευσε ο άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας.

Η Σύνοδος καταδίκασε τις διδαχές του Αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Νεστορίου, που κήρυττε ότι ο Χριστός είναι περισσότερο άνθρωπος και όχι Θεός,

ότι η ανθρώπινη φύση κάλυψε την θεία φύση. Επομένως, κατά τον Νεστόριο, η Παναγία δεν γέννησε Θεό αλλά άνθρωπο και δεν είναι Θεοτόκος αλλά ανθρωποτόκος.

Η Σύνοδος υποστήριξε ότι ο Χριστός είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος και ότι οι δύο φύσεις, θεία και ανθρώπινη, είναι ενωμένες πλήρως στο ένα πρόσωπο του Θεού και Λόγου και απέδωσε τον τίτλο Θεοτόκος στην Παναγία.

Η Δ’ Αγία Οικουμενική Σύνοδος, έγινε επί αυτοκράτορος Μαρκιανού και της συζύγου του Πουλχερίας, το 451 μ.Χ. στην Χαλκηδόνα. Έλαβαν μέρος 650 Επίσκοποι και η Σύνοδος καταπολέμησε την διδασκαλία του μονοφυσιτισμού που κήρυττε ότι ο Χριστός είχε μία φύση.

Πρωτεργάτης αυτής της αιρέσεως, ήταν ο Αρχιμανδρίτης Ευτυχής, που έλεγε ότι η θεία φύση απορρόφησε την ανθρώπινη τελείως. Η Σύνοδος καταδίκασε την αιρετική αυτή διδασκαλία, όπως επίσης και τον Διόσκουρο, Πατριάρχη Αλεξανδρείας, που συμφωνούσε και ακολουθούσε αυτήν την αίρεση.

Η Ζ’ Αγία Οικουμενική Σύνοδος, συνεκλήθη από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο ΣΤ’ και την μητέρα του αυτοκράτειρα Ειρήνη την Αθηναία, στη Νίκαια της Βιθυνίας, το 787 μ.Χ.

Η σύγκληση της έγινε με αίτημα του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Ταρασίου και ασχολήθηκε με το περίφημο θέμα της εικονομαχίας, το οποίο ταλαιπώρησε την βυζαντινή αυτοκρατορία και την Εκκλησία για 100 χρόνια περίπου.

Η Σύνοδος αναστήλωσε τις εικόνες και μπορούμε σήμερα να τις προσκυνούμε τιμητικά. Δίδαξε πως μπορούμε να ιστορούμε το πρόσωπο του Χριστού, αφού ο Κύριος ενηνθρώπισε.

Μία εικόνα είναι ένα βιβλίο, μια ιστορία και διδάσκει πολλά σε κάθε πιστό. Προσκυνώντας την εικόνα, δεν προσκυνούμε το υλικό από το οποίο αποτελείται, αλλά η τιμή μας διαβαίνει στο πρόσωπο που εικονίζεται.

Και έκλεισε την παρουσίαση του ο π. Δανιήλ, τονίζοντας:

«Οι αλήθειες που προήλθαν από τις συνάξεις αυτές, είναι οι μοναδικοί δρόμοι της σωτηρίας. Δυστυχώς, εκεί που γιγαντώθηκε η αλήθεια της πίστεως, σήμερα κυριαρχεί και υπάρχει το ψέμα.»